

از اسطوره تا سینما

با نگاهی به آثار بهرام بیضائی و دیگران

www.ketab.ir

ندا خوینی

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

- سرشناسه : خونی، بهرام، ۱۳۶۱
- عنوان و نام پدیدآور : از اسطوره تا سینما: بررسی تطبیقی بهرام بیضایی و دیگران / اندا خونی : ویراستار فرزانه نوری.
- مشخصات نشر : قزوین: شمع آوید، ۱۴۰۱.
- مشخصات ظاهری : ۱۱۴ ص: مصور.
- شابک : 978-622-93353-0-7
- وضعیت فهرست نویسی : فیبا
- یادداشت : کتابنامه.
- موضوع : بیضایی، بهرام، ۱۳۱۷ -- نقد و تفسیر
- موضوع : Bayzai, Bahram -- Criticism and interpretation
- موضوع : نمایشنامه نویسی -- ایران -- قرن ۱۴ -- تاریخ و نقد
- موضوع : Playwriting -- Iran -- 20th century -- History and criticism
- اساطیر در ادبیات
- Mythology in literature
- اسطوره در ادبیات
- Myth in literature
- رده بندی کنگره : PN۱۹۹۸/۳
- رده بندی دیویی : ۷۹۱/۴۳۰۲۳۳۰۹۲
- شماره کتابشناسی ملی : ۹۱۴۴۷۰۲
- اطلاعات رکورد کتابشناسی : فیبا
- کد پیگیری : ۹۱۴۲۸۸۴

از اسطوره تا سینما؛ با نگاهی به آثار بهرام بیضائی و دیگران

نویسنده: ندا (اعظم) خربنی

ویراستار: فرزانه نوری

چاپ اول: ۱۴۰۱

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۳۳۵۳-۰۷

شمارگان: ۵۰۰ جلد

قیمت: ۹۵,۰۰۰ تومان

طرح جلد: مهناز گرونی

حروف چینی، صفحه‌آرایی: انتشارات شمع آوید

چاپ و صحافی: مجتمع چاپ ایران کهن

انتشارات شمع آوید

کد نشر: ۱۶۰۱۹

تلفن: ۰۹۱۲۱۸۲۷۵۲۵ - مدیر مسئول: محسن ساکتی

ایمیل: shameavid.pub@gmail.com

سایت سفارش خرید و تهیه نسخه الکترونیکی: <https://chaponashr.ir/shameavid>

فروشگاه فروش کتاب:

قزوین، میدان نخچیان، ضلع شرقی دانشگاه آزاد قزوین، شهر کتاب قزوین [Qazvin.bookcity.ir](https://www.qazvin.bookcity.ir)

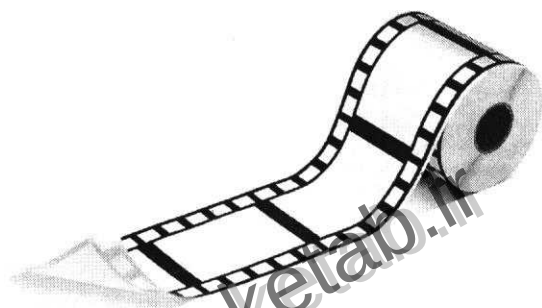
همه حقوق چاپ و نشر این کتاب برای انتشارات شمع آوید محفوظ است.

تکثیر، انتشار و بازنویسی این اثر یا قسمتی از آن به هر شیوه از جمله فتوکپی، الکترونیکی، ضبط و

ذخیره در سیستم‌های بازیابی و پخش بدون دریافت مجوز قبلی و کتبی از ناشر ممنوع است.

این اثر در حمایت «قانون حمایت از حقوق مؤلفان، مصنفان و هنرمندان ایران» قرار دارد.

تقدیم به روح مادرم، شیرین بانو،
که همواره دانستن را به من آموخت.

فهرست

۱۱		باشو، غریبه‌ای کوچک
۲۵		چریکه تارا
۳۷		غریبه و مه، فیلمی در مورد ایزدان برکت
۴۷		کندو
۶۱		سرانگشتان فرشته؛ مردی که آرزویش را زندگی گرد
۶۹		مرگ یزدگرد
۸۳		مسافران
۹۵		درباره الی

پیشگفتار مؤلف

اسطوره با آدمی زاده شده، تغییر و تحول پیدا کرده و در پیکره داستان‌ها و حکایات و همراه با آثار هنری و ادبی اندام یافته است. نمی‌توان حضور اساطیر را در فرهنگ، ادبیات و هنر، از جمله هنرهای نمایشی که از روزگار آیسخولوس، اورپید و آریستوفانس تا سینمای روزگار ما با اسطوره پیوند استواری دارند، نادیده گرفت. نگاه ویژه به اسطوره و قدرت تخیل آن در قرن بیستم یکی از مولفه‌های اصلی ادبیات و هنر مدرن و پست‌مدرن به شمار می‌آید. با توجه به تحلیل ساختارگرایان بزرگی چون لوی استروس، رولان بارت، کلود برمون در زمینه اسطوره، روایت، کتاب «از اسطوره تا سینما» به تحلیل ساختاری و محتوایی اسطوره و آیین در سینمای بیضائی و سه فیلمساز دیگر می‌پردازد. زمان مقدس و زمان اسطوره‌ای به ابدیت و تکرار اساطیر و آیین‌ها جانی تازه می‌بخشند. قهرمانان در این سینما اغلب جنسیت زن دارند و بر همین اساس در هشت فیلم موردنظر (غریبه و مه، چریکه تارا، مرگ

یزدگرد، باشو غریبه کوچک، مسافران، درباره الی، کندو و سرانگشتان
فرشته) به موتیف‌های پرتکرار اساطیری پرداخته می‌شود که کلیدواژه‌های
اسطوره‌ای در آسیای غربی و بین‌النهرین به شمار می‌روند. در این تحلیل و
بررسی به نیکی پیوند ادبیات و سینما مشخص می‌شود.

کتاب با بررسی ایزد بانوانی چون آناهیتا و موتیف پرکاربردی چون ایزد
برکت به سفر قهرمان جوزف کمپل در فیلم کندوی فریدون گله می‌رسد و
با بررسی آرکی‌تایپ‌ها در درباره الی افقی را می‌گشاید تا در آینده بتوان
سینما را از زاویه دید روان‌شناسی یونگ دقیق‌تر بررسی کرد.

محتوای فیلم‌های بهرام بیضائی درون‌مایه بومی دارد که با دیدن این
فیلم‌ها می‌توان بسیاری از آیین‌ها و فرهنگ ایران آشنا شد.

در پایان از همه کسانی که مرا در راه تدوین و چاپ این کتاب یاری
نمودند، سپاسگزارم.